

Табула раса Арво Пярта

Юрій Гундарів

Якщо навчитися чути тишу, то з неї може народитися музика...

Арво Пярт

Цього вересня геніальний естонський митець зустрів свій уже 91-й день народження.

Сердечно вітаємо!

Наразі це один із найвидатніших та найчастіше виконуваних живих композиторів класичної музики у світі. Естонський маестро створив унікальний стиль, який заворює своєю водночас простотою та глибиною.

Наприкінці 1960-х років Пярт пережив глибоку творчу кризу. Він повністю відмовився від колишнього авангардного стилю і практично нічого не писав з 1968-го по 1976 рік.

Під час такого вимушеного мовчання він заперся вдома й роками досліджував середньовічну музику, а також григоріанські співи, щоб знайти свій новий шлях у мистецтві.

Утім, 1976 року майстер повернувся з унікальною технікою, яку назвав "тінтіннабулі"(від латинського "дзвоники"). Його музика стала мінімалістичною, де кожна нота звучить як удар маленького дзвоника.

Через постійний тиск і цензуру композитор разом із родиною у 1980 році був змушений емігрувати. Він жив спочатку в Австрії, а згодом надовго оселився в Німеччині, повернувшись до Естонії лише після відновлення її незалежності.

Його культовий твір "Spiegel im Spiegel" ("Дзеркало в дзеркалі") або трагічна "Fratres" звучали у десятках відомих фільмів. Серед них: "Гравітація", "Велика краса", "Глухий кут", "Месники: Ера Альтрона" та серіал "Брати по зброї".

Його музикою захоплюються не лише класичні виконавці. Серед палких шанувальників Пярта — Бйорк, Кіану Рівз та музиканти гурту Radiohead.

Видатний естонський музикант рішуче засудив повномасштабне російське вторгнення в Україну.

Так, 7 березня 2022 року він оприлюднив через свій офіційний центр відкритий лист,

написаний чотирма мовами (зокрема українською). У цьому листі він висловив захоплення відвагою українців, схилився перед їхніми стражданнями, попросив вибачення за неможливість зупинити катастрофу та завершив лист гаслом "Слава Україні!".

Арво Пярт веде дуже скромне, навіть аскетичне життя. Він є глибоко віруючою православною людиною, і майже вся його пізня музика має сакральний, релігійний зміст. Недарма його називають музичним монахом.

Композитор нерідко повторює, що перед тим, як записати звук, треба навчитися чути тишу...

Це не просто музичний твір,
а гармонія поза часом,
почуттів найтаємніших вир —
Арво Пярт
"Табула Раса".